

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM
Avdelning 30

DOM
2020-10-15
Meddelad i Stockholm

Mål nr
29625-19

KLAGANDE

Ayima Employee Benefit Trust

Ombud: AA

MOTPART

Finansinspektionen

ÖVERKLAGAT BESLUT

Finansinspektionens beslut 2019-12-04, se bilaga 1

SAKEN

Kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

Dok.Id 1276944

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00 E-post: avd30.fst@dom.se https://www.domstol.se/forvaltningsratten-i-stockholm/	-	måndag–fredag 08:00–16:00

YRKANDEN M.M.

Ayima Employee Benefit Trust

Ayima Employee Benefit Trust (Trusten) yrkar i första hand att sanktionsavgiften ska upphävas och i andra hand att sanktionsavgiften ska sättas ned helt eller till ett belopp som rätten finner skäligt givet en sammanvägd bedömning av det som framförs i målet. Trusten anför bl.a. följande. Trusten är en stiftelse bildad i syfte att hålla och dela aktier för anställda som bedömts göra bra prestationer som en del av deras totalkompensation från Ayima Group AB (Ayima). Från tid till annan kan aktier i Ayima emitteras till Trusten som där reserveras till anställda som bedöms kvalificerade för tilldelning. **BB** är grundare och en av de största ägarna i Ayima. Som förvaltare för Trusten hanterar han aktier för Trustens räkning.

Den 22 januari 2018 såldes aktier för Trustens räkning. Den 26 januari 2018 tog **BB** kontakt med Finansinspektionen för att rådfråga om och i så fall hur aktieförsäljningen skulle anmälas. Kontakten med Finansinspektionen togs eftersom det fanns en tydlig osäkerhet kring om **BB** skulle redovisa försäljningen i eget namn, om det skulle tolkas som att Trusten är säljaren och om en sådan försäljning skulle registreras som en insynsförsäljning. Samtliga uppgifter som ska finnas med i en anmälan om insynshandel fanns i den säljnota som bifogades till **BB** första mejl till Finansinspektionen den 26 januari 2018. Det är Finansinspektionen som begärt att uppgifterna kring transaktionen ska registreras i deras databas, ett krav som inte framgår av marknadsmissbruksförordningen. Mejlkorrespondensen mellan **BB** och Finansinspektionen visar Trustens strävan att underrätta Finansinspektionen och registrera transaktionen korrekt. Att frågeställningen inte var av den lättaste natur stöds av att det svar från Finansinspektionen som mottogs den 29 januari

2018 innehöll felaktigheter. Först när mejlkorrespondensen den 7 februari 2018 inkluderar en ny kontaktperson hos Finansinspektionen reds frågeställningen ut och aktieförsäljningen blir registrerad därefter. Under mejlkorrespondensen var **BB** i tron att han var i en dialog med Finansinspektionen i ett pågående ärende eftersom alla uppgifter lämnats in i det första mejlet. Finansinspektionen har därför vilselett honom.

Den eventuella överträdelsen pågick under en kort tid och under kommunikationen med Finansinspektionen i syfte att registrera transaktionen rätt. Trusten har aldrig tidigare begått någon överträdelse eller varit föremål för någon utredning hänförligt till marknadsmissbruksförordningens regler för personer i ledande ställning att rapportera in transaktioner till Finansinspektionens insynsregister. Transaktionen har inte inneburit vinning för någon och det har inte funnits någon intention att mörklägga transaktionen i fråga. Trusten har inget vinstintresse. Att den försenade registreringen av transaktionen, givet de omständigheter som förelegat, skulle ha någon som helst negativ påverkan på förtroendet för det finansiella systemet ur en objektiv bedömning är inte troligt. Förseningen borde i det här fallet ses som bagatellartad eller allra minst begången under förmildrande omständigheter. Sanktionsavgiften medför att Trusten missgynnas grovt. 400 000 kronor är mycket pengar för en stiftelse helt utan vinstintresse. Trusten motsätter sig inte en sanktionsavgift som har sin grund i en dags försening även om förseningen var ringa och handeln inte hade börjat.

Finansinspektionen

Finansinspektionen bestrider bifall till överklagandet och anför bl.a. följande. Eftersom Trusten är närstående till **BB** och **CC** som är personer i ledande ställning i Ayima, omfattas den av anmälningsskyldigheten. Den för målet aktuella anmälan skulle skett den 25

januari 2018. I stället mejlade Trusten in en blankett till Finansinspektionen den 26 januari 2018. För att information om en transaktion ska nå marknaden måste en anmälan registreras elektroniskt på Finansinspektionens hemsida. En sådan anmälan var inte på plats förrän den 8 februari 2018.

För att ingripande ska ske krävs inget uppsåt hos den anmälningsskyldige. Syftet med anmälningsskyldigheten är inte bara att förhindra marknadsmissbruk. Offentliggörande av transaktionerna kan utgöra en värdefull informationskälla till investerarna och fullständig och korrekt marknadsöppenhet är en förutsättning för aktörernas förtroende för marknaden och särskilt förtroendet hos företagets aktieägare. Det är av väsentlig betydelse att marknadsaktörer utan dröjsmål får information om transaktioner som har genomförts. Det är den anmälningsskyldiges ansvar att hålla sig informerad om de regler som gäller för rapportering till Finansinspektionens insynsregister och se till att en anmälan sker i rätt tid. Åtgärder med anledning av rapporteringen ska vidtas i så god tid att stöd kan ges från Finansinspektionen inom den föreskrivna tidsfristen på tre handelsdagar.

Av den åberopade e-postkorrespondensen framgår att **BB** kontaktade Finansinspektionen den 26 januari 2018, dvs. efter att tidsfristen för att anmäla transaktionen löpt ut. I samband med detta uppstod frågor kring rapporteringen som utreddes under de efterföljande dagarna. Finansinspektionen svarade på mejlet den 26 januari 2018 samma dag och kommunikationen fortsatte nästa arbetsdag. Därefter hörde inte Finansinspektionen av Trusten under en veckas tid. Att den anmälningsskyldige anser sig fått bristande information från Finansinspektionen innebär inte att en överträdelse är att betrakta som ringa eller ursäktlig. Finansinspektionen anser inte heller att e-postkorrespondensen ger något stöd för att Trusten skulle fått några felaktiga instruktioner från Finansinspektionen. Mot denna bakgrund kan överträdelsen inte anses vara ursäktlig. Det har inte heller

framkommit att det finns några särskilda skäl för att avstå från ingripande.

Vid beräkningen av sanktionsavgiften använder sig Finansinspektionen av riktlinjer med en schablonmodell. Vid beräkningen beaktas både värdet på transaktionen och förseningens längd. En längre försening motiverar en högre sanktionsavgift. Grundavgifterna i schablonmodellen är framtagna för att vara proportionerliga. Därutöver gör Finansinspektionen en proportionalitetsbedömning i varje enskilt ärende. Finansinspektionen har i detta fall bedömt att det varken finns förmildrande eller försvårande omständigheter som ska påverka sanktionsavgiftens storlek. Att risken för marknadsmissbruk är låg eller att överträdelsen varit en engångsföreteelse har i praxis inte ansetts utgöra skäl att sätta ned sanktionsavgiften till någon del. Värdet på den aktuella transaktionen har uppgått till ett högt belopp vilket ökar allvarligheten i överträdelsen. Den beslutade avgiften kan därför inte anses vara oproportionerligt hög.

Handläggningen hos förvaltningsrätten

Förvaltningsrätten har den 1 oktober 2020 hållit muntlig förhandling i målet.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Frågan i målet

Frågan i målet är om Finansinspektionen haft grund för sitt beslut att ålägga Trusten att betala sanktionsavgift i enlighet med det överklagade beslutet.

Trusten har i sitt överklagande framfört synpunkter på Finansinspektionens handläggning. Förvaltningsrätten utövar inte tillsyn över Finansinspektionen och kommer därför inte behandla dessa synpunkter.

Tillämpliga bestämmelser m.m.

En person i ledande ställning, samt dem närstående personer, ska underrätta emittenten och den behöriga myndigheten om alla transaktioner som utförs för egen räkning avseende aktier eller skuldinstrument som emitteras av emittenten eller derivat eller andra finansiella instrument som är kopplade till dem. Sådana anmälningar ska göras utan dröjsmål och senast tre affärsdagar efter det datum som transaktionen gjorts. Detta framgår av artikel 19.1 första stycket a och andra stycket i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 596/2014 av den 16 april 2014 om marknadsmissbruk (marknadsmissbruksförordningen) och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/6/EG och kommissionens direktiv 2003/124/EG, 2003/125/EG och 2004/72/EG.

Av artikel 19.6 marknadsmissbruksförordningen framgår vilka uppgifter anmälan ska innehålla. Av artikel 2 i Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2016/523 av den 10 mars 2016 om fastställande av tekniska standarder för genomförande med avseende på formatet och mallen för anmälan och offentliggörande av transaktioner som utförs av personer i ledande ställning i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 596/2014 (genomförandeförordningen) framgår att personer i ledande ställning och dem närstående personer ska säkerställa att den mall som finns i bilagan till genomförandeförordningen används för anmälan och att anmälan sker via elektroniska medel.

Av 5 kap. 2 § 5 lagen (2016:1306) med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning (KompL) framgår att Finansinspektionen ska ingripa mot den som inte uppfyller anmälningskyldigheten i artikel 19.1 i marknadsmissbruksförordningen. Av 5 kap. 3 § KompL framgår att ingripande kan ske genom bl.a. sanktionsavgift.

Av 5 kap. 8 § KompL framgår att sanktionsavgiften för en juridisk person som högst får fastställas till det högsta av ett belopp som per den 2 juli 2014 i svenska kronor motsvarade 1 miljon euro, två procent av den juridiska personens omsättning närmast föregående räkenskapsår eller, i förekommande fall, motsvarande omsättning på koncernnivå, eller tre gånger den vinst som den juridiska personen, eller någon annan, gjort till följd av regelöverträdelsen, om beloppet går att fastställa.

Av 5 kap. 15 § KompL följer att vid valet av ingripande ska överträdelsens allvar och längd beaktas. Särskild hänsyn ska tas till överträdelsens konkreta och potentiella effekter på det finansiella systemet, skador som uppstått och graden av ansvar. Med skador avses enligt förarbetena bl.a. skador som drabbat tredje man, men även den skada marknaden kan lida av att t.ex. inte i rätt tid få information av betydelse för bedömningen av värdet på finansiella instrument (prop. 2016/17:22 s. 390). Vid valet av sanktion ska Finansinspektionen även beakta vissa försvårande och förmildrande omständigheter (se 5 kap. 16 § KompL).

Av 5 kap. 17 § KompL framgår att Finansinspektionen får avstå från ingripande, om överträdelsen är ringa eller ursäktlig, personen i fråga gör rättelse, något annat organ har vidtagit åtgärder mot personen och dessa åtgärder bedöms tillräckliga, eller det annars finns särskilda skäl. Av förarbetena framgår att med ringa överträdelse bör förstås överträdelser som framstår som bagatellartade. Vidare bör en överträdelse kunna vara ursäktlig om det t.ex. är uppenbart att överträdelsen begåtts av förbiseende. Möjligheten att avstå från ingripande på grund av att det annars finns särskilda skäl kan användas exempelvis om det är fråga om att en underårig har överträtt marknadsmissbruksförordningen och det förefaller orimligt att besluta om en sanktion mot denne. (Prop. 2016/17:22 s. 226 f. och s. 391 f.)

Av 5 kap. 18 § KompL framgår att när sanktionsavgiftens storlek ska fastställas, ska särskild hänsyn tas till sådana omständigheter som anges i 5 kap. 15 och 16 §§ KompL och till den berörda personens finansiella ställning och, om det går att fastställa, den vinst som personen, eller någon annan, gjort till följd av regelöverträdelsen.

Av 5 kap. 16 § KompL följer att utöver det som anges i 15 § ska det i försvårande riktning beaktas om den som har begått överträdelsen tidigare har begått en överträdelse. Vid denna bedömning bör särskild vikt fästas vid om överträdelserna är likartade och den tid som har gått mellan de olika överträdelserna. I förmildrande riktning ska det beaktas om den som har begått överträdelsen

1. i väsentlig utsträckning genom ett aktivt samarbete har underlättat utredningen,
2. har vidtagit åtgärder efter överträdelsen för att undvika att den upprepas, och
3. förorsakas men till följd av att han eller hon på grund av överträdelsen blir eller kan antas bli avskedad eller uppsagd från anställning eller drabbas av annat hinder eller synnerlig svårighet i yrkes- eller näringsutövning.

Av förarbetena framgår att omständigheterna i 5 kap. 15 och 18 §§ KompL endast är exemplifierande och att en sammanvägd bedömning ska göras i det enskilda fallet varvid utgångspunkten ska vara överträdelsens allvarlighet och varaktighet. I fråga om varaktighet gäller att en överträdelse som pågått under lång tid är mer klandervärd än en som varat endast tillfälligt. Särskild hänsyn ska också tas till överträdelsens konkreta och potentiella effekter på det finansiella systemet, skador som uppstått och graden av ansvar för den som har begått överträdelsen (Prop. 2016/17:22. s. 223 ff. och s. 390.)

Förvaltningsrättens bedömning

Anmälningsskyldighet och ingripande

Av utredningen framgår att en transaktion för Trustens räkning, bestående av avyttrande av 111 110 aktier á 22,50 kronor i Ayima, genomfördes den 22 januari 2018. Förvaltningsrätten konstaterar att Trusten är närstående till **BB** och **CC** som är personer i ledande ställning i Ayima. Trusten omfattas därmed av anmälningsskyldigheten enligt artikel 19.1 i marknadsmissbruksförordningen.

Trusten har anfört att den anmälan som bifogades i mejl till Finansinspektionen den 26 januari 2018 innehöll alla uppgifter som en anmälan enligt artikel 19.6 i marknadsmissbruksförordningen ska innehålla. Förvaltningsrätten konstaterar att Trusten enligt genomförandeförordningen varit skyldig att på fastställt formulär och i elektronisk form anmäla sin försäljning av aktierna till Finansinspektionen senast den 25 januari 2018. Förvaltningsrätten konstaterar vidare att transaktionen anmäldes till Finansinspektionen i den form genomförandeförordningen föreskriver först den 8 februari 2018. Då transaktionen genomfördes den 22 januari 2018 och en anmäl i enlighet med genomförandeförordningen inkom till Finansinspektionen den 8 februari 2018 har anmälan således inkommit för sent. Att Trusten den 26 januari 2018 i ett mejl lämnat anmälan i blankett till Finansinspektionen medför ingen annan bedömning. Mot denna bakgrund har Finansinspektionen haft grund för att ta ut en särskild avgift.

Skäl att avstå från ingripande

Bestämmelserna om att avstå från ingripande ska tillämpas restriktivt (HFD 2019 ref 72). Med hänsyn till den aktuella transaktionens omfattning och förseningens längd anser förvaltningsrätten inte att överträdelsen i fråga kan

anses som bagatellartad. Den kan därför inte anses som ringa.

När det gäller frågan om överträdelsen kan anses ursäktlig framhålls i Kammarrätten i Stockholms i dom den 30 juni 2020 i mål 3984-19 bl.a. följande. Begreppet "förbiseende" kan vid en rent språklig tolkning kan inrymma en situation där den anmälningsskyldiges underlåtenhet att i tid anmäla sin transaktion beror på att denne t.ex. varit okunnig om reglerna eller haft dålig uppsikt över transaktionens avslutande moment.

Marknadsmissbruksförordningens syfte är att förhindra marknadsmissbruk för att säkerställa de finansiella marknadernas integritet och förbättra investerares skydd på och förtroende för marknaderna. För att uppnå detta syfte har särskild betydelse fästs vid transaktioner som genomförs av personer i ledande ställning. Något krav på att en sen anmälan lett till vinst eller förlust finns inte i lagstiftningen. Mot denna bakgrund kan det enligt kammarrättens mening inte ha varit lagstiftarens avsikt att varje sådan icke-uppsåtlig underlåtenhet att i tid anmäla transaktionen ska betraktas som ett förbiseende som medför att överträdelsen anses ursäktlig. Med en sådan innebörd skulle en sen eller utebliven anmälan i förhållandevis många fall kunna anses ursäktlig, vilket inte ligger i linje med lagstiftningens syfte. Förvaltningsrätten finner mot denna bakgrund att vad Trusten anfört gällande att det funnits oklarheter om anmälningsskyldigheten, att överträdelsen inte varit uppsåtlig och att den inte inneburit någon vinning inte innebär att överträdelsen är att anse som ursäktlig. Inte heller i övrigt anser förvaltningsrätten att det som bolaget har anfört innebär att det finns särskilda skäl att efterge den särskilda avgiften helt eller delvis.

Sanktionsavgiftens storlek

Vid fastställandet av sanktionsavgiftens storlek bör Finansinspektionens riktlinjer tjäna som utgångspunkt (se HFD 2019 ref 72). Den beslutade avgiftens storlek är i enlighet med myndighetens riktlinjer och några skäl till

att sätta ned den särskilda avgiften har enligt förvaltningsrättens mening inte framkommit. Förvaltningsrätten gör vidare bedömningen, i likhet med Finansinspektionen, att det inte föreligger några förmildrande omständigheter i målet. Den särskilda avgiften ska därför bestämmas till 400 000 kr.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis finner förvaltningsrätten att Finansinspektionen har haft fog för att bestämma den särskilda avgiften till 400 000 kr. Skäl för att sätta ned den särskilda avgiften eller att efterge den helt eller delvis har inte framkommit. Vad Trusten anfört förändrar inte denna bedömning. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 2 (FR-03).

Jan Nyrén

Nämndemännen Yohannis Gebre Hiwot, Rickard Olseke och Mary Vel har också deltagit i avgörandet.

Föredragande juristen Marie Nygren har föredragit målet.